VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych (nr 226)**

z dnia 22 czerwca 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 226)

22 czerwca 2017 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Jacka Sasina (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– zaopiniowanie wniosku ministra obrony narodowej w sprawie zmiany w planie finansowym Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych na rok 2017,

– zaopiniowanie wniosku ministra rozwoju i finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerw celowych (poz. 35) w ustawie budżetowej na rok 2017,

– rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588):

1. Opinii Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o:
a) części budżetowej 28 – Nauka:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje podmiotowe i celowe;
b) części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje podmiotowe i celowe;
c) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 18 i 89;
d) części budżetowej 65 – Polski Komitet Normalizacyjny:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;
e) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk:
– dochody i wydatki,
– dotacje podmiotowe i celowe;
f) państwowym funduszu celowym – Fundusz Nauki i Technologii Polskiej.
g) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
h) agencjach wykonawczych:
– Narodowe Centrum Badań i Rozwoju,
– Narodowe Centrum Nauki;
i) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje podmiotowe i celowe;
2. Opinii Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorial-

nego i Polityki Regionalnej o:
a) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie części oświatowej:
– wydatki;
b) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 10, 11, 26, 36, 37, 52 i 68;
c) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
– 801 – Oświata i wychowanie:
– dochody i wydatki,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
– dotacje celowe;
– 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza:
– dochody i wydatki,
– dotacje celowe;

– rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Teresa Czerwińska** – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Wojciech Fałkowski** – podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej wraz ze współpracownikami, **Marzenna Drab** – podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Piotr Dardziński** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Jacek Bogucki** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami oraz **Paweł Rowiński** wiceprezes Polskiej Akademii Nauk.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Jakub Krowiranda**, **Michał Nowak** i **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Porządek posiedzenia jest bogaty, ponieważ przewiduje: w pkt 1 zaopiniowanie wniosku ministra obrony narodowej w sprawie zmiany w planie finansowym Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych na rok 2017, w pkt 2 zaopiniowanie wniosku ministra rozwoju i finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerw celowych (poz. 35) w ustawie budżetowej na rok 2017, w pkt 3 rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. (druk nr 1588) w zakresie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży i Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, w pkt 4 rozpatrzenie projektu planu pracy Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę, zatem stwierdzam, że porządek został przyjęty. Zanim przejdziemy do jego realizacji, przywitam wyjątkowo licznie obecnych przedstawicieli rządu na posiedzeniu Komisji: panią minister Teresę Czerwińską – podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów (witam panią minister), pana Wojciecha Fałkowskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej (serdecznie witam pana profesora), panią Marzenę Drab – podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej (witam serdecznie), pana Piotra Dardzińskiego – podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego (również witam) i pana ministra Jacka Boguckiego – sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi (witam serdecznie pana ministra). Witam również pana Pawła Rowińskiego wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk. Witam wszystkie inne osoby, które są dziś gośćmi Komisji.

Szanowni państwo, przechodzimy do realizacji porządku dziennego. Przypomnę, że pkt 1 obejmuje zaopiniowanie wniosku ministra obrony narodowej w sprawie zmiany w planie finansowym Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych na rok 2017. Bardzo proszę o przedstawienie tego wniosku.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej Wojciech Fałkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Bardzo proszę o przychylne potraktowanie tego wniosku. Chodzi o kwotę 29 700 tys. zł, która ma być przeznaczona na program modernizacji technicznej. Myślę w szczególności o zakupach na rzecz Wojsk Obrony Terytorialnej oraz Wojsk Specjalnych, co stanowi większość planu wydatkowania tych pieniędzy. Te środki już są na koncie. Chcielibyśmy uzyskać państwa aprobatę dla możliwości wydawania w ciągu tego roku i ewentualnie na początku przyszłego.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Informuję państwa, że do wniosku została dołączona zgoda ministra rozwoju i finansów, konkretnie pani minister Teresy Czerwińskiej na dokonanie takiej zmiany.

Otwieram dyskusję. Pani poseł Leszczyna, bardzo proszę.

Poseł Izabela Leszczyna (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Chciałabym podziękować panu przewodniczącemu Szewczakowi za to, że zdyscyplinował ministra obrony, starając się przestrzegać standardów pracy Komisji Finansów Publicznych i że pan minister mógł nam zaprezentować wniosek.

Dziwi mnie zgoda ministra finansów na dokonanie zmiany w planie finansowym Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych na 2017 r. w sytuacji, gdy minister obrony nie chce rozliczyć się przed parlamentem z wydatków poniesionych na modernizację Sił Zbrojnych w roku 2016. Nie ma znaczenia, że Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych to są inne środki niż wieloletni plan modernizacji Sił Zbrojnych, bowiem obie kategorie środków podlegają ustawie o finansach publicznych. Art. 182 tejże ustawy stanowi, co minister powinien przedstawić Sejmowi. W ust. 4 pkt 2 stwierdza się, że w sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa musi się także znaleźć informacja o realizacji wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego. Stąd moje pytania do ministra finansów, czy nie niepokoi go ten groźny precedens łamania ustawy o finansach publicznych i czy minister finansów ma zamiar tolerować łamanie tej najważniejszej dla ministra finansów ustawy?

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Rozumiem, pani poseł, że opinia o łamaniu przepisów ustawy, jest pani opinią, którą pani wygłasza.

Poseł Izabela Leszczyna (PO):

Powołuję się na stosowny przepis ustawy – art. 182 ust. 4 pkt 2.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Zapewne pani poseł, mając tak duże doświadczenie parlamentarne i ministerialne, wie, że nie zawsze przepisy czyta się tak, jak się wydaje.

W imieniu pana posła Szewczaka chciałbym podziękować pani za tę pochwałę. Pan przewodniczący Szewczak jest w takim szoku, iż nie jest w stanie podziękować osobiście.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Przyłączam się do opinii, którą sformułowała pani poseł Leszczyna. Członkowie Komisji nie mają informacji, jak zostały wydatkowane środki w 2016 r. na modernizację Sił Zbrojnych. W związku z tym nie możemy sformułować rzetelnej opinii dotyczącej realizacji programu, a powinniśmy. Chciałabym zatem zapytać, na podstawie jakich przesłanek minister finansów pozytywnie zaopiniował i zatwierdził przedłożony wniosek ministra obrony narodowej? We wniosku nie wskazano, jakie jest zaawansowanie reali-

zacji wydatkowania środków przeznaczonych na rok 2017. Chcielibyśmy wiedzieć, jaki jest stopień zaawansowania wydatkowania środków. Czy nie zostanie zastosowany tryb polegający na tym, że ta część budżetu zostanie dla parlamentu utajniona? Nie ma żadnej przesłanki w ustawie o finansach publicznych, aby część budżetu została utajniona. Z utajnieniem mamy do czynienia w odniesieniu do części budżetu operacyjnego, który opiniuje Komisja do Spraw Służb Specjalnych.

Proszę o informację, jak zostały wydatkowane w 2017 r. środki ujęte jako środki niewygasające oraz środki przyznane w ustawie budżetowej na 2017 r. do dnia dzisiejszego. Co spowoduje ta zmiana? Na kolejnych etapach możemy spotkać się z tzw. recydywą w zakresie utajnienia. Istotne jest pokazanie, ile środków zostanie przeznaczonych na Wojska Obrony Terytorialnej i na Wojska Specjalne.

Poruszaliśmy ten temat przy okazji rozpatrywania budżetu. Niestety, nie do końca chciano przekazać Komisji Finansów Publicznych informacje w tej sprawie. W ustawie o Wojskach Obrony Terytorialnej zostały wskazane maksymalne kwoty, które zostaną przeznaczone z budżetu na dany rok. Poprosiłabym panią minister finansów o odniesienie się do tego problemu.

Jak wpłynie zwiększenie tej rezerwy na zwiększenie limitu wydatków na rok 2017? Co prawda minister finansów odpowiedział na nasze pytanie, dotyczące limitu wydatków w kontekście opiniowanej rezerwy w zakresie ministra kultury na kwotę 30 000 tys. zł, ale dziś rozpatrujemy zmianę przeznaczenia kolejnej rezerwy w wysokości 29 000 tys. zł. Jak wpłynie to na limit wydatków określony na 2017 r.?

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy są jeszcze zgłoszenia do dyskusji? Nie widzę.

Chciałbym wyjaśnić, że Komisja nie zajmowała się jeszcze rozpatrzeniem wydatkowania budżetu państwa na rok 2016 w zakresie Ministerstwa Obrony Narodowej. Trudno mówić, że członkowie Komisji nie mogli się zapoznać z tymi informacji, bo to dopiero przed nami. Na następnym posiedzeniu Sejmu przewidujemy posiedzenie Komisji dotyczące wykonania budżetu w zakresie działania MON.

Pan minister Fałkowski, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MON Wojciech Fałkowski:

Chciałbym odnieść się do głosów dotyczących braku rozliczenia. Wczoraj na posiedzeniu sejmowej Komisji Obrony Narodowej rozliczenie wydatków budżetowych za rok 2016, wraz ze środkami niewygasającymi, zostało dokonane i przedstawione w pełni. Komisja Obrony Narodowej zaakceptowała to sprawozdanie. Rozumiem, że to sprawozdanie wraz z dyskusją jest przewidziane na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych na kolejnym posiedzeniu Sejmu. Sprawa została wczoraj formalnie przedstawiona i przyjęta w całej rozciągłości.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Teresa Czerwińska:

Dziękuję bardzo. Chciałam potwierdzić to, co pan minister przed chwilą powiedział. Wczoraj zostało pozytywnie zaopiniowane przez Komisję Obrony Narodowej wykonanie budżetu MON. Jeśli chodzi o stabilizującą regułę wydatkową, chcę powiedzieć, że Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych nie jest objęty regułą stabilizującą. Jeśli chodzi o deficyt, to rzeczywiście prognoza nie uwzględniała początkowo tego funduszu. Kwota 29 070 tys. zł to dodatkowo ok. 0,002% PKB, według naszych szacunków.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

30 000 tys. zł to 0,004%.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Chwileczkę. Rozumiem, pani minister, że to jest koniec pani wypowiedzi?

Jeszcze jakieś pytanie? Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Chciałabym zatem zapytać panią minister, albo poprosić o sprostowanie. Otrzymaliśmy informację, że 30 000 tys. zł to 0,004% wydatków. Pani minister mówi, że to jest 0,002%. Jest to rozbieżność.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Proszę bardzo, pani minister.

Podsekretarz stanu w MF Teresa Czerwińska:

Mam to pismo. Pokazaliśmy, że 30 000 tys. zł to 0,002%.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos w sprawie tego wniosku? Nie widzę, zatem proponuję Komisji przyjęcie opinii na temat złożonego wniosku. Treść opinii przedstawia się następująco:

„Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2017 r. rozpatrzyła wniosek ministra obrony narodowej z dnia 16 czerwca 2017 r. dotyczący zmian w planie finansowym Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych na rok 2017.

Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 29 ust. 12 ustawy o finansach publicznych pozytywnie opiniuje propozycje zmian planu finansowego Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych na 2017 r. przedstawione we wniosku”.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia opinii? Jest sprzeciw.

Bardzo proszę, uzasadnienie sprzeciwu.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Poprosiłam panią minister o udzielenie informacji, jak wygląda w połowie roku stan zaawansowania…

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

To jest pytanie, a nie uzasadnienie.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

To jest uzasadnienie. Na moje pytanie o stan zaawansowania wydatkowania środków w 2017 r. na modernizację Sił Zbrojnych nie została udzielona odpowiedź. Nie ma szansy, żebyśmy mogli odpowiedzialnie zagłosować w zakresie wydatkowania środków. W związku z tym będziemy głosowali przeciw.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. W związku ze zgłoszonym sprzeciwem przeprowadzimy głosowanie opinii.

Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem opinii w treści, którą przed chwilą przedstawiłem Wysokiej Komisji? (20) Kto jest przeciw? (5) Kto wstrzymał się od głosu? (0).

Bardzo dziękuję. Stwierdzam, że opinia została przyjęta przez Komisję.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt 2. Przypomnę, że pkt 2 obejmuje rozpatrzenie wniosku ministra rozwoju i finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerw celowych z poz. 35 w ustawie budżetowej na rok 2017.

Bardzo proszę o przedstawienie tego wniosku.

Podsekretarz stanu w MF Teresa Czerwińska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, stosownie do art. 154 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, w związku z wnioskiem ministra rolnictwa i rozwoju wsi, zwracamy się z uprzejmą prośbą o wyrażenie pozytywnej opinii w sprawie zmiany przeznaczenia kwoty 140 000 tys. zł, która pochodzi z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 35 – ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich. Wymienione środki zostaną przeznaczone Inspekcji Weterynaryjnej na sfinansowanie kosztów związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z wyjaśnieniami ministra rolnictwa i rozwoju wsi, zmiana przeznaczenia powyższej kwoty nie spowoduje zakłóceń w finansowaniu zadań, na które wymieniona rezerwa celowa w poz. 35 została pierwotnie zaplanowana.

Proszę Wysoką Komisję o przychylność dla wniosku.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Chciałabym zapytać, jaka kwota pozostanie w tej pozycji rezerwy celowej. W debacie dotyczącej dopłat do ubezpieczeń, m.in. rolniczych, wskazywano na popularyzację ubezpieczeń i większe wsparcie. Jaka kwota pozostanie w tej pozycji rezerwy?

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę, zatem poproszę o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MF Teresa Czerwińska:

Dziękuję. Po zmianie przeznaczenia kwoty 140 000 tys. zł, będą wnioski o uruchomienie środków zgodnie z celem utworzenia rezerwy na kwotę 399 283 tys. zł. Po wydatkowaniu tych środków pozostanie jeszcze 262 603 tys. zł.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w związku z wyczerpaniem dyskusji w tym punkcie proponuję Komisji przyjęcie opinii w treści, którą za chwilę przedstawię:

„Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2017 r. rozpatrzyła wniosek ministra rozwoju i finansów z dnia 22 czerwca 2017 r., dotyczący zmiany przeznaczenia kwoty w wysokości 140 000 tys. zł z rezerw celowych w poz. 35 – ubezpieczenie upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2017.

Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 154 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, pozytywnie opiniuje propozycję przeznaczenia wyżej wymienionej kwoty dla Inspekcji Weterynaryjnej na sfinansowanie kosztów związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt".

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia opinii? Nie widzę, zatem stwierdzam, że opinia została przyjęta.

Przechodzimy do realizacji kolejnego punktu porządku obrad. Będziemy rozpatrywać opinie komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa. W pierwszej kolejności rozpatrzymy opinię Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o części 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe.

Poproszę panią poseł Ewę Tomaszewską o zreferowanie opinii Komisji.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS) – przedstawicielka Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, państwo ministrowie. Po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami dysponentów części budżetowych, opiniami ekspertów oraz po wysłuchaniu pozytywnego stanowiska Najwyższej Izby Kontroli. Chciałabym przekazać Wysokiej Komisji pozytywną opinię Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży w zakresie części budżetowych 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe i części 67 – Polska Akademia Nauk.

Pragnę zwrócić uwagę na dwie kwestie. Po pierwsze, zdecydowanie zmniejszyły się wydatki z funduszy Unii Europejskiej, co było związane ze zmianą perspektywy. Po drugie, Komisję zaniepokoił fakt spadku zatrudnienia i kwot wydatkowanych na wynagrodzenia oraz nieznacznego spadku o 0,6% przeciętnego wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym.

To jest niepokojące. Mówię o tym, żeby Wysoka Komisja wzięła to pod uwagę przy kolejnych pracach nad budżetami. Jeśli mamy zmierzać w kierunku rozwoju, nauka i edukacja na poziomie wyższym nie mogą być dziedzinami, na których się oszczędza. W sferze nauki i szkolnictwa wyższego problemy finansowe wystąpiły i zwracamy się o poważne rozważenie tych kwestii w pracach nad budżetem na rok następny.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. O wygłoszenie koreferatu poproszę posła Lecha Sprawkę.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, państwo ministrowie, Wysoka Komisjo. W części 28 – Nauka dochody budżetowe w ustawie budżetowej na rok 2016 zaplanowano w kwocie 22 050 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 70 879, 7 tys. zł i były wyższe o 221% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2015 r. wykonane dochody były wyższe o 25,8%.

Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich w części Nauka, plan po zmianach wynosił 7 319 465 tys. zł, z czego wydatki budżetu państwa wyniosły 5 886 100 tys. zł (wzrost o 14 599 tys. zł), a wydatki budżetu środków europejskich 1 433 364 tys. zł (zmniejszenie o 70 102 tys. zł). Zrealizowane wydatki w części 28 wyniosły łącznie 6 375 373 tys. zł, tj. 87,1% planu po zmianach. Jak wspomniała pani poseł Ewa Tomaszewska, główną przyczyną takiego poziomu wykonania planu wydatków było mniejsze wykonanie w zakresie środków europejskich.

W części 38 – Szkolnictwo wyższe dochody budżetowe zaplanowano w kwocie 5740 tys. zł, a zrealizowane dochody wyniosły 12 786 tys. zł, tj. 222,8% planu po zmianach. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich zostały zaplanowane w ustawie budżetowej w wysokości 12 860 778 tys. zł, z tego 12 507 609 tys. zł stanowiły wydatki budżetu państwa, a 353 169 tys. zł wydatki budżetu środków europejskich. Zrealizowane wydatki w części 38 wyniosły łącznie 12 775 248 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach.

W części 67 – Polska Akademia Nauk w ustawie budżetowej na 2016 r. nie zaplanowano dochodów, natomiast zrealizowane dochody wyniosły 38,1 tys. zł. Jeśli chodzi o wydatki budżetu państwa, w ustawie budżetowej na 2016 r. wydatki w części 67 zaplanowano w wysokości 80 654 tys. zł. wysokość kwoty wydatków w trakcie roku nie uległa zmianie. Zrealizowane wydatki wyniosły 80 421 tys. zł, tj. 99,7% planu. W porównaniu do 2015 r. były wyższe o 3,3%.

Biorąc pod uwagę opinię Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, opinię Najwyższej Izby Kontroli, wnoszę o pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania budżetu w części 28 – Nauka, części 38 – Szkolnictwo wyższe, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, z poz. 18 i 89 oraz części 67 – Polska Akademia Nauk.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są pytania w tej kwestii? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Po wypowiedzi przedstawiciela Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży konieczne wydaje się zadanie pytań. Po pierwsze, o spadek wynagrodzeń i spadek zatrudnienia w szkolnictwie wyższym. Skoro została sformułowana taka uwaga, to poproszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi.

W sprawozdaniu dotyczącym części 38 – Szkolnictwo wyższe z niepokojem wyczytałam informację o wydatkowaniu środków na wydatki majątkowe. Z przedstawionej informacji wynika, że wydatki majątkowe zostały wykonane w niecałych 65%. Przez wiele lat szukaliśmy pieniędzy, aby z roku na roku podwyższać środki na naukę i szkolnictwo wyższe, aby zbliżać się do średniej europejskiej. W części 38 wydatki majątkowe zostały zrealizowane na poziomie poniżej 65%. W zakresie wydatków z budżetu państwa wydatki majątkowe zostały zrealizowane na poziomie 71%, a ze środków UE poniżej 60%. Ta kwestia wymaga szczegółowych wyjaśnień. Przeznaczyliśmy określone środki, ale nie zostały one wydatkowane. Różne są tego powody i warto udzielić Komisji informacji na ten temat.

Jeszcze wnikliwiej należy podejść do realizacji programów wieloletnich w układzie zadaniowym. Wśród przedstawionych trzech programów wieloletnich na rok 2016 ujęty był m.in. Program Budowy Kaplicy 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego, do którego nie zgłaszam uwag; Program Wieloletni Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza 2004-2017. Z przedłożonego sprawozdania wynika, że wydatkowano ok. 11% zapla-

nowanej kwoty. Nawet jeśli są to niezbyt wysokie środki jak na szkolnictwo wyższe, gdyż jest to kwota ok. 8000 tys. zł, wydatkowanie na poziomie ponad 800 tys. zł musi rodzić pytania. Państwo podajecie powody, ale ważne jest dobre ułożenie współpracy resortu odpowiadającego za wydatkowanie środków w realizacji programów wieloletnich. Zakończenie programu przewidziane jest na 2017 r. Kumulacja realizacji programu nastąpi zatem w bieżącym roku.

Czy możemy przyjąć, że opóźnienia w 2016 r. nie odbiją się na terminie zakończenia tego zadania, czy trzeba będzie zastosować inną procedurę, aby zrealizować ten program?

Realizacja trzeciego programu wieloletniego – Budowa Infrastruktury Uniwersytetu Warszawskiego przebiega w taki sposób, że z zaplanowanych środków wydatkowano niecałe 40%. Zgoda, że są podane powody, dla których nie realizowano zadania w założonym tempie. Kiedy zakończy się ten program? Jaki pomysł ma minister nauki i szkolnictwa wyższego na zrealizowanie tego zadania?

Rozumiemy troskę ministrów. Zawsze zabiegano o wyższe środki na naukę i szkolnictwo wyższe. Minister finansów musiał podejmować decyzje z perspektywy całości budżetu. Komisja Finansów Publicznych zwracała na te zadania szczególną uwagę i podchodziła do nich z dużą troską. Moje pytania wynikają z troski, jak państwo w przyszłości zamierzacie zrealizować te zadania.

Pani poseł z Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży zwróciła uwagę na spadek zatrudnienia i spadek wynagrodzeń, a wcześniej walczyliśmy o zwiększenie wynagrodzeń rokrocznie o 10% dla nauczycieli akademickich. Strategiczne pytanie brzmi – kiedy zamierzacie państwo przedstawić projekt kolejnego zwiększenia wynagrodzeń?

Nie zajmuję się dziś nauką, ale myślę, że na sali sejmowej porozmawiamy i o nauce.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa chce jeszcze zabrać głos w tej sprawie? Nie widzę.

Pan minister, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Piotr Dardziński:

Panie przewodniczący, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo. Odpowiem na te pytania i ewentualnie poproszę o krótkie uzupełnienie dyrektorów w kwestiach szczegółowych.

Jeśli pani przewodnicząca pozwoli, zacznę od programów wieloletnich uwagą generalną. Otóż zarówno w przypadku zatrudnienia, jak i realizacji programów wieloletnich ministerstwa proces przeprowadzenia tych planów jest zależny w dużym stopniu od beneficjentów, czyli od uczelni. W tym przypadku możemy tylko i wyłącznie reagować na sprawność realizacji programu przez uczelnię. Z kolei uczelnie bardzo często napotykają na problemy, które wcześniej nie były przewidziane. Dotyczy to głównie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W tym przypadku będzie istniała konieczność najprawdopodobniej nowelizacji ustawy o programie wieloletnim i przedłużenia programu. Pojawiły się bowiem kłopoty związane z procedurami wywłaszczenia, które są długotrwałe. Nikt z nas nie ma możliwości przyspieszenia tych procesów.

Program jest monitorowany. Jest bardzo dobra współpraca z uniwersytetem. Okoliczności są niezależne zarówno od uczelni, jak i od ministerstwa.

W przypadku programu wieloletniego Uniwersytetu Warszawskiego w pierwszej fazie miał on zbyt ambitne plany, dlatego w pierwszym roku nie został w pełni wykonany. Uczelnia poprosiła o możliwość zredefiniowania zakresu programu. Zakończenie programu przewidziane jest na 2025 r., zatem wykorzystanie środków nie jest zagrożone.

Cieszę się, że nie ma uwag do Uniwersytetu Jagiellońskiego, z wielu powodów, także jako pracownik tego uniwersytetu.

Jeśli chodzi o spadek wynagrodzeń i zatrudnienia w uczelniach. Ministerstwo nie jest pracodawcą. Pracodawcą są autonomiczne uczelnie, które w sposób racjonalny prowadzą politykę zmniejszania lub zwiększania liczby zatrudnionych osób. Liczba zatrudnionych zależy od dwóch parametrów. Po pierwsze, od obowiązków dydaktycznych, po drugie, od programów badawczych. Struktura studentów ulega zmianie w szkolnictwie wyższym, co szczególnie wyraźnie widoczne jest w liczbie studentów studiów niestacjonar-

nych, tzw. zaocznych. Ta liczba w sposób radykalny zmniejszyła się, co oznacza, że obciążenia dydaktyczne są zdecydowanie niższe. Co istotne, niższe są też przychody. Studia niestacjonarne były płatne. Stąd minimalne zmiany z liczbie zatrudnionych osób oraz w wynagrodzeniach.

Nie są to dobre zmiany, bo wszyscy chcielibyśmy, żeby pracownicy dydaktyczni i naukowi zarabiali więcej, ale nie jest to dramatyczna zmiana, a wynika z racjonalnej polityki kadrowej prowadzonej przez autonomiczne uczelnie. Przychody operacyjne uczelni po prostu się zmniejszyły.

Jeśli pani przewodnicząca i pan przewodniczący pozwolą, to na pytanie o wydatki majątkowe prosiłbym, żeby odpowiedział pan dyrektor.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów MNiSW Jarosław Oliwa:

Dziękuję bardzo – Jarosław Oliwa.

Szanowni państwo przewodniczący, szanowni państwo posłowie i szanowni goście. Odpowiadając na pytanie dotyczące wydatków inwestycyjnych, mam problem, ponieważ nie zanotowałem wszystkich pozycji, które pani przewodnicząca wymieniła. Chodziło o przypadki, w których wykonanie było na poziomie ok. 30%. To jest wykonanie w porównaniu do wykonania z poprzedniego roku. Nie oznacza to niewykonania planu. Wykonanie, nawet ze środkami europejskimi, wyniosło 97,7% w odniesieniu do wszystkich resortów. Rzeczywiście dostępność środków inwestycyjnych, głównie europejskich w 2016 r., była niższa niż w 2015 r. Wskaźnik 37,4% dla całego działu 803, czyli we wszystkich resortach łącznie, pokazywał wydatkowanie środków rok do roku, a nie wykonanie do planu.

Nieco niższe wykonanie wydatków majątkowych nastąpiło tylko w obszarze wydatków europejskich w odniesieniu do Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, ale Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko został zrealizowany na poziomie ponad 90%.

Pan minister wyjaśnił kwestię zablokowanych środków dla Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Chodzi o problem wywłaszczenia mienia. Odnosząc się do pytania pani przewodniczącej, jaki to będzie miało wpływ na przyszłość, odpowiadam, że rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza już zwrócił się do nas o prolongatę programu. Również w tym roku kwestie wywłaszczeniowe nie zakończą się i będzie prośba ze strony rektora o przedłużenie realizacji programu o kolejne dwa lata do 2019 r.

Przypomnę, że nie jest to pierwsza prolongata w zakresie realizacji tego programu. Sejm poprzedniej kadencji również uchwalił ustawę wydłużającą program wieloletni z 2015 r. do 2017 r. Okazuje się, że potrzebne są jeszcze dwa lata.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Jak widać, pani przewodnicząca jeszcze nie jest usatysfakcjonowana.

Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Zgoda co do kwestii wydatkowania środków europejskich. Ja o to nie pytałam. Moje pytanie dotyczyło następującej kwestii. W części 38 podawałam wysokość zrealizowanych wydatków majątkowych z budżetu krajowego i ze środków europejskich w stosunku do planu na 2016 r. Wykonanie było na poziomie 64% i 39%. Nie odnosiłam się do łącznej kwoty wydatków środków europejskich, tylko do samych wydatków majątkowych. W wydatkach środków europejskich mieliśmy zaplanowane wydatki bieżące, które zrealizowane na poziomie 13% w stosunku do planu. Rozumiem, że realizacja wydatków bieżących wynikała z oszczędności, z braku pieniędzy na programy miękkie. Moje wątpliwości dotyczyły wydatków majątkowych.

Rozumiem, że została udzielona odpowiedź na pytanie, którego nie zadałam. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Rozumiem, że satysfakcja jest pełna, nawet większa niż oczekiwana.

Bardzo dziękuję. Poproszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Najwyższej Izby Kontroli Ilona Kielan-Glińska:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 28 – Nauka, w obszarze dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich; w części 38 – Szkolnictwo wyższe w obszarze wydatków budżetu środków europejskich; w części 67 – Polska Akademia Nauk w obszarze dochodów i wydatków budżetu państwa. Pozytywnie oceniliśmy również wykonanie planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.

Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie dochodów i wydatków budżetu państwa w części 38, o których za chwilę będę mówiła, nie miały istotnego wpływu na ocenę tych obszarów. Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto wszystkie cele założone w układzie zadaniowym wydatków, a także w planie działalności ministra nauki i szkolnictwa wyższego na rok 2016. Minister nauki i szkolnictwa wyższego rzetelnie, z wyjątkiem trzech przypadków stwierdzonych nieprawidłowości w części 38, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w częściach 28 i 67. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2016 r. Sprawozdania te zostały przygotowane prawidłowo, terminowo, zgodnie z wymogami rozporządzenia ministra finansów.

Nieprawidłowości w części 38 polegały na naruszeniu trybu i zasad udzielenia dotacji celowej dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Hipolita Cegielskiego w Gnieźnie, na realizację inwestycji, przekroczeniu kompetencji ministra nauki i szkolnictwa wyższego przy przyznawaniu nagród nauczycielom akademickim Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz niewyegzekwowaniu zwrotu części dotacji nieprawidłowo wykorzystanej przez uczelnię publiczną. W części 28 również stwierdziliśmy dwie nieprawidłowości o charakterze formalnym. Chodziło o niezłożenie oświadczenia o braku podstaw do wyłączenia udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i niezgodne z przepisami sporządzenie protokołu z przetargu.

Niemniej nieprawidłowości te nie miały istotnego wpływu na wykonywanie ustawy budżetowej przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego, więc nie wpłynęły na ogólną pozytywną ocenę.

NIK sformułowała trzy wnioski. Po pierwsze, niedopuszczenie do ponowienia przypadków naruszeń przepisow ustawy – Prawo zamówień publicznych w zakresie składania oświadczeń. Po drugie, udzielanie dotacji o przyznawanie nagród nauczycielom akademickim zgodnie z obowiązującymi przepisami. Po trzecie, wyegzekwowanie od Politechniki Śląskiej nieprawidłowo wydatkowanych środków otrzymanych z MNiSW w ramach dotacji na inwestycje.

W celu pogłębienia próby badawczej NIK dodatkowo przeprowadziła jeszcze kontrole w 4 uczelniach publicznych. Kontrole dotyczyły wydatkowania środków z dotacji dydaktycznej oraz środków przeznaczonych na pomoc materialną. Szczegółowe informacje na ten temat znajdziecie państwo w przedłożonej informacji o wynikach kontroli. Dodatkowo przeprowadziliśmy kontrolę w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, która obejmowała realizację planu finansowego, gospodarowanie wolnymi środkami agencji wykonawczej, prawidłowość ksiąg rachunkowych za 2016 r. oraz prawidłowość i rzetelność sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych.

Najwyższa Izba Kontroli sformułowała ocenę pozytywną. Stwierdzamy, że Narodowe Centrum Badań i Rozwoju zrealizowało w 2016 r. plan finansowy zgodnie z ustawą budżetową na ten rok oraz ustawą o finansach publicznych.

Jak co roku, przeprowadziliśmy kontrolę w Polskiej Akademii Nauk, która otrzymuje środki z MNiSW. Stwierdziliśmy, że PAN realizowała plan finansowy w 2016 r. zgodnie z ustawą o PAN oraz rozporządzeniem ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Otrzymane w 2016 r. z części 67 budżetu państwa dotacje: podmiotowa i celowe zostały wykorzystane na zadania ustawowe i zgodnie z celem ich przeznaczenia. NIK stwierdziła

również, że koszty ponoszone przez PAN zostały zrealizowane celowo i gospodarnie. Polska Akademia Nauk lokowała swoje wolne środki zgodnie z obowiązującymi przepisami. W wyniki kontroli ksiąg rachunkowych, którą przeprowadzamy rokrocznie w PAN, stwierdziliśmy, że księgi były prowadzone prawidłowo. Bardzo nas to cieszy. Widzimy, że PAN doskonali swój system finansowo-księgowy. W tym roku nie stwierdziliśmy żadnych nieprawidłowości w tym obszarze.

Było kilka innych nieprawidłowości, które nie miały wpływu na stopień realizacji planu finansowego. Pozwolę je sobie krótko scharakteryzować. Nieprawidłowości dotyczyły zaciągnięcia zobowiązania przez dyrektora jednej z jednostek niemających osobowości prawnej.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Przepraszam bardzo, pani dyrektor. Te informacje znajdują się w materiale. Może nie ma potrzeby tak szczegółowego omawiania tych spraw.

Wicedyrektor departamentu NIK Ilona Kielan-Glińska:

Dobrze. Na zakończenie przytoczę dwa wnioski. Chodzi o podjęcie działań w celu zapewnienia przez upoważnione osoby wykonujące obowiązki głównego księgowego kontroli wstępnej dowodów księgowych i kontrasygnowania umów oraz umocnienia działań nadzorczych w zakresie zapewnienia prawidłowej realizacji zamówień publicznych.

Bardzo dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam zakończenie omawiania budżetu w częściach budżetowych 28, 38, 83, 65, w zakresie państwowego funduszu celowego – Fundusz Technologii Polskiej, programów wieloletnich w układzie zadaniowym, agencji wykonawczych, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowego Centrum Nauki.

Przechodzimy do części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie. Proszę posła Lecha Sprawkę o wygłoszenie referatu i koreferatu.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, Wysoka komisjo. Udział w globalnych wydatkach na oświatę, wydatków części 30 jest stosunkowo niewielki. Zdecydowana większość wydatków związana jest z częścią oświatową subwencji ogólnej. Na posiedzeniu w dniu 21 czerwca br. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży po uwzględnieniu pozytywnej opinii Najwyższej Izby Kontroli przyjęła pozytywną opinię dotyczącą części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie w zakresie dochodów i wydatków, wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych, dotacji podmiotowej, przedmiotowych i celowych, programów wieloletnich w układzie zadaniowym, środków europejskich na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w poz. 81.

Przechodząc do koreferatu, pragnę podać najistotniejsze dane. Dochody planowane były na poziomie 3726 tys. zł, wykonanie wyniosło 6557 tys. zł, co oznacza znaczne przekroczenie planu. Jeśli chodzi o wydatki, plan po zmianach z uwzględnieniem zwiększeń oraz dokonanych zmian między wydatkami bieżącymi a majątkowymi, wyniósł 464 225 tys. zł. Z tego wydatkowano 437 785 tys. zł. Oznacza to wykonanie planu w 94%. Niepełne wykonanie planu wynikało m.in. ze zmniejszonego wykonania w zakresie środków europejskich.

Proponuję Komisji Finansów Publicznych pozytywne zaopiniowanie sprawozdania z wykonania części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję bardzo. Poproszę o informację Najwyższej Izby Kontroli.

Wicedyrektor departamentu NIK Ilona Kielan-Glińska:

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, NIK pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w 2016 r. w części 30 – Oświata i wychowanie. Naszą ocenę opieramy na badaniu prawie 12% wydatków zrealizowanych w części 30. Na tej podstawie stwierdziliśmy, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określo-

nych w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdziliśmy przypadków niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Naszą ocenę uzasadniania również fakt, że ministrowi edukacji narodowej udało się zrealizować wszystkie cele, które zostały zaplanowane na ten rok w układzie zadaniowym wydatków.

Jeśli chodzi o prawidłowość sporządzania łącznych i rocznych sprawozdań za 2016 r., NIK pozytywnie opiniuje te sprawozdania. Zostały one sporządzone prawidłowo, terminowo. Podobnie jak w ubiegłym roku potwierdzamy, że przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej przez ministra zapewniały w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzanych sprawozdań budżetowych.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości NIK nie sformułowała wniosków pokontrolnych.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy w sprawie tej części budżetowej ktoś chciał zabrać głos? Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Tak naprawdę to jedna w najważniejszych części budżetowych. Obejmuje wydatkowanie środków w łącznej wysokości 11% budżetu krajowego i środków europejskich.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

To nie ta część, pani poseł.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

W tej chwili omawiamy część 30, w ramach której wydatkowano ok. 400 000 tys. zł.

Rozumiem, że nie ma zgłoszeń. Pani przewodnicząca skutecznie zmęczyła wszystkich przedstawicieli swojego klubu. Rozumiem, że nie ma chętnych do dyskusji. Zamykam omawianie tej części budżetowej.

Przechodzimy do rozpatrzenia opinii Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej o części budżetowej 82; części budżetowej 83, w zakresie pozycji 10, 11, 26, 36, 37, 52 i 68; części budżetowej 85 w zakresie działów 801 i 854. Referuje poseł Lech Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, Wysoka Komisjo. W dniu 21 czerwca na wspólnym posiedzeniu Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej komisje pozytywnie zaopiniowały dla Komisji Finansów Publicznych część budżetową 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej; w części 83 – Rezerwy celowe w poz. 10, 11, 26, 36, 37, 52 i 68; w części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, dział 801 – Oświata i wychowanie: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami oraz dotacje celowe, dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza: dochody i wydatki oraz dotacje celowe.

Jedna uwaga na marginesie pozytywnych opinii, w szczególności w odniesieniu do części budżetowej 82 – Subwencje ogólne. Pragnę podkreślić, że po raz pierwszy od 2008 r. wskaźnik, który pokazuje jakość planowania części oświatowej subwencji ogólnej, będący ilorazem wydatków bieżących jednostek samorządu terytorialnego na zadania objęte częścią oświatową subwencji ogólnej do łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, obniżył się. Oznacza to, że samorządy mniej – mówiąc kolokwialnie – dołożyły do subwencji w celu realizacji podstawowych zadań w zakresie oświaty. Podam jeden przykład, który najbardziej cieszy. W 2008 r. wskaźnik ten dla gmin wiejskich wynosił 120%, przez 8 lat wzrósł do 127%, a w 2016 r. po raz pierwszy obniżył się do poziomu 126,3%.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

O koreferat poproszę pana przewodniczącego Andrzeja Szlachtę.

Poseł Andrzej Szlachta (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan poseł Lech Sprawka bardzo szczegółowo omówił wykonanie budżetu w części 82. Ponieważ subwencja oświatowa dla jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 41 500 000 tys. zł została rozdysponowana w 100%, jak również wydzielona z części oświatowej subwencji rezerwa na 2016 r. w wysokości 172 700 tys. zł została rozdysponowana w całości, rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie wykonania tej części budżetowej.

Rezerwy celowe objęte tym sprawozdaniem zostały wykonane w ponad 90%, a niewykonanie kilku procent wynikało ze względów niezależnych od dysponenta. Dlatego rekomenduję Wysokiej Komisji pozytywną ocenę wykonania tej części i jej przyjęcie.

Odnośnie do części 85 w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej planowane wydatki zostały wykonane w bardzo wysokim procencie, dlatego rekomenduję Wysokiej Komisji pozytywną opinię o tej części budżetu i przyjęcie sprawozdania z wykonania.

Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Dziękuję bardzo. Poproszę NIK o informację o wynikach kontroli.

Wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Dariusz Zielecki – wicedyrektor departamentu Administracji Publicznej NIK.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, NIK oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 82 – Subwencje ogólne. Ta ocena wynika z badania prawie 10% dochodów oraz 17% wydatków. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Błędy formalne w zakresie rachunkowości polegające na braku ciągłości zapisów w księgach oraz braku opisu operacji w zapisie księgowym nie wpłynęły na rzetelność ksiąg rachunkowych oraz prawidłowość sprawozdań budżetowych, które NIK opiniuje pozytywnie.

Jeśli chodzi o dochody budżetowe, zwroty subwencji oświatowej to kwota prawie 85 000 tys. zł. Chciałbym zwrócić uwagę na dużą liczbę decyzji ministra finansów i rozwoju dotyczących zwrotu części oświatowej (371 decyzji na prawie 133 000 tys. zł). Decyzje wydawano w reakcji na zwiększoną liczbę kontroli urzędów skarbowych lub kuratoriów oświaty. Nastąpił zauważalny wzrost (o 37%) należności z tytułu zwrotów subwencji oświatowej. Szczegółowe badania NIK wykazały, że 8 z 20 badanych decyzji w sprawie zwrotu zostało wydanych po upływie roku lub więcej od dnia otrzymania przez Ministerstwo Finansów wyników kontroli urzędów skarbowych wskazujących na zawyżenie subwencji. NIK zwróciła uwagę na potrzebę usprawnienia wydawania tych decyzji zobowiązujących do zwrotu, z uwagi m.in. na ryzyko przedawnienia roszczeń.

Jeśli chodzi o wydatki, ta część została rozdysponowana w kwocie prawie 41 500 000 tys. zł, tj. o ponad 1 000 000 tys. zł więcej niż w roku poprzednim. Podział rezerwy został dokonany zgodnie z rozporządzeniem. Wydzielona z części oświatowej rezerwa w wysokości prawie 166 000 tys. zł została zwiększona w trakcie roku do ponad 172 000 tys. zł. Wszystkie te środki zostały rozdysponowane na podstawie prawidłowych wniosków ministra edukacji narodowej, zgodnie z kryteriami podziału rezerw. Środki przydzielano m. in. na sfinansowanie pomocy w wypadkach losowych, zakupów pomocy dydaktycznych, wzrostu zadań szkolnych, odpraw dla zwalnianych i odchodzących na emeryturę nauczycieli, tj. na cele wskazane w kryteriach podziału rezerwy.

Jeśli chodzi o budżety wojewodów, na wstępie należałoby zauważyć, że NIK dokonuje oceny wykonania budżetu przez wojewodów w podziale na województwa, niemniej na potrzeby komisji sejmowych przeprowadziliśmy kwerendę 16 informacji o wykonaniu budżetów przez poszczególnych wojewodów. Jeśli chodzi o działy, które są przedmiotem zainteresowania Komisji, NIK nie stwierdziła nieprawidłowości.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Odnosząc się do kwestii oświatowej subwencji ogólnej i wspierania oświaty przez samorządy, pan poseł Sprawka wskazał na zmniejszenie wsparcia przekazywanego na edukację przez samorządy. W kontekście przedłożonej przez panią minister informacji należałoby uwzględnić fakt, jak to się ma do liczby placówek. W materiale przedłożonym przez MEN jest informacja dotycząca zmiany sieci szkół. Wskazuje się, że w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba szkół uległa zmniejszeniu o 91. Skoro szkół jest mniej, to mogliśmy uzyskać dane o zmniejszeniu wspierania edukacji przez samorządy.

Poproszę o informację w kwotach bezwzględnych, dotyczącą wspierania edukacji przez samorządy. Jaka kwota była w 2015 r. i jak wyglądało wsparcie ze strony samorządów? Resort edukacji oświadcza, że posiada wszystkie stosowne informacje. Myślę zatem, że otrzymam informację w tej sprawie. W jakiej wysokości kwotowej realizowane było wsparcie w 2015 r. przez samorządy, a w jakiej w 2016 r.?

Chciałam również dopytać o powody zmniejszenia liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego. Taką informację zawarła w tabeli pani minister. W roku szkolnym 2015/2016 w placówkach wychowania przedszkolnego było mniej dzieci niż w poprzednim roku szkolnym. Liczba dzieci w placówkach wynosiła w roku szkolnym 2014/2015 1 236 000 , a w kolejnym roku 1 140 000. Ubyło dzieci zarówno w placówkach w mieście, jak i na wsi.

Chciałabym zapytać zatem o realizację celu, jakim jest objęcie jak największej liczby dzieci opieką przedszkolną. To jest element edukacji. Jakie działania podjęliście państwo, aby zwiększyć udział dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego? Z informacji MEN wynika również, że będzie więcej dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w kolejnym roku szkolnym, tj. 2016/2017. Takie podsumowanie będziemy robić dopiero w kolejnym roku.

Należy stwierdzić, że zmniejszyła się liczba szkół o 91. Jeden z wójtów powiedział, że dobrze się stało, iż w poprzednich latach zmniejszyła się liczba placówek, bo teraz nie będzie miał już tego problemu. Gdyby reforma została wprowadzona bez uprzednich zmian związanych m.in. z wydatkami, to dziś mielibyśmy bardzo duży problem.

Istotny jest aspekt racjonalizacji sieci szkół. W sprawozdaniu jest mowa o likwidacji 91 szkół. Moglibyśmy powiedzieć, że to jest państwa wina. Tym bardziej, że we wszystkich wystąpieniach oświadczacie, iż nie ma likwidacji szkół. Otóż są, co wynika z państwa materiału. Jestem w stanie podać numer strony, na której zawarta jest ta informacja. Oczekuję zatem rzetelności w przekazywaniu informacji. Przywiązuję do tego dużą wagę.

Mam również pytanie dotyczące wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. W jaki sposób monitorujecie państwo działania w tym zakresie? Czasami dzieci niepełnosprawne chciałby uczęszczać do szkoły i mieć specjalny system nauki w szkole podstawowej, a aktywność samorządów w tym zakresie bywa różna. To wymaga specjalnych decyzji oraz wskazania, ile godzin nauki będzie miało dziecko. Jak państwo zamierzacie kompleksowo rozwiązać problem wczesnego wspomagania rozwoju dzieci? Jakie środki były przeznaczone na ten cel na rok 2016? W jakiej wysokości zostały wydatkowane?

To wszystko.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Pan przewodniczący Szewczak, bardzo proszę.

Poseł Jan Szewczak (PiS):

Zastanawiam się, jaki wpływ mają dzieci niepełnosprawne na wykonanie budżetu za 2016 r. Może ograniczylibyśmy się do zasadniczych kwestii. Oczywiście to jest ważny ludzki problem, ale chyba nie ma zasadniczego wpływu na wykonanie budżetu w tej części.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Pan Lech Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, pani przewodnicząca. Jestem zdumiony pytaniem o liczbę dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W roku szkolnym 2015/2016 przewidziany był drugi etap waszej reformy obniżającej wiek obowiązku szkolnego. Skoro zmusiliście dzieci do pójścia do klasy pierwszej, to zmniejszyła się liczba przedszkolaków. Dlaczego w następnym roku szkolnym nastąpiło zwiększenie liczby dzieci, co wynika z materiału? Z prostego powodu – znieśliśmy ten przymus. Sprawa jest oczywista i nie ma o czym dyskutować. Zapomniała pani przewodnicząca o tym, co nabroiliście państwo w systemie.

Po drugie, co do powiązania wskaźnika z liczbą zlikwidowanych placówek, pragnę przypomnieć pani przewodniczącej, że w 2015 r. liczba placówek zlikwidowanych przez was była trzykrotnie wyższa. Mimo tak dużego zmniejszenia liczby placówek, wskaźnik w 2015 r. w stosunku do 2014 r. wzrósł o 0,8%, a w przypadku miast na prawach powiatu aż o 5%. Tak skalkulowaliście część oświatową subwencji ogólnej, że samorządy musiały dołożyć więcej pieniędzy.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Może dajmy odpowiedzieć pani minister. Pani przewodnicząca, zadała pani pytania. Teraz są odpowiedzi. Odpowiedział pan poseł, który przedstawiał referat. Teraz odpowie pani minister. Jeśli pozostaną wątpliwości, będzie pani mogła kontynuować pytania.

Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Marzenna Drab:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Chciałabym podać informację o rozdysponowaniu subwencji oświatowej na koniec 2016 r. i jak to się przedstawiało dla jednostek samorządu terytorialnego. Udział gmin wynosił 47,2%, co stanowi 19 603 601 tys. zł. Udział powiatów wynosił 7 822 795 tys. zł, co stanowiło 18,9%; udział miast na prawach powiatu w części gminnej wynosił 6 761 535 tys. zł, co stanowi 16,3%; udział miast na prawach powiatów w części powiatowej – 6 662 227 tys. zł, co stanowi 16%; udział województw samorządowych – 646 743 tys. zł, co stanowi 1,6%.

Jeśli chodzi o liczbę dzieci, należy zaznaczyć, że z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym 2016/2017 korzysta 1 299 tys. dzieci, tj. o 159 tys. więcej niż w roku 2015/2016. Dla dzieci w wieku 3-5 lat objęcie wychowaniem przedszkolnym było założone na poziomie 86%. Realizacja była na poziomie 81,13%. Prognozujemy, że w 2019 r. ten wskaźnik będzie zrealizowany na poziomie 90%.

Jeśli chodzi o wczesne wspomaganie dziecka, środki ujęte w wydatkach bieżących dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły łącznie 120 592 tys. zł.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję.

Proszę bardzo.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Pani minister nie odpowiedziała na zadane przeze mnie pytanie dotyczące wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Pytałam, jak wydatkowano środki i czy państwo, oceniając rok 2016, mieliście jakieś uwagi? Czy rozważaliście zwiększenie środków na 2017 r.?

Zwyczajowo nie ma polemiki na forum Komisji, ale pan poseł Sprawka mógł odnieść się do mojej wypowiedzi, a ja nie mogłam odpowiedzieć na jego wystąpienie. Pan przewodniczący nie dał mi prawa do repliki i odpowiedzi na pytanie posła Sprawki. Procedura posiedzenia Komisji jest tak przewidziana, że zadaje się pytania do ministra dotyczące części budżetowych. Mógł pan zadać pytania, które byłyby w kontrze do pytań zadanych przeze mnie, i które pokazałyby wskaźniki wykonania budżetu.

Żałuję, że pan przewodniczący nie udzielił mi głosu. W kontekście uwag dotyczących liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego, to nawet przy uwzględnieniu liczby dzieci 6-letnich, które rozpoczęły naukę w szkole (o tym zdecydowali rodzice i wyniki badań w poradniach), likwidacja 91 szkół wymaga komentarza. Pani minister

powiedziała o horyzoncie czasowym roku 2020 w odniesieniu do liczby dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego.

Odnosząc się do roku szkolnego 2014/2015, kiedy nie było obowiązku szkolnego dla 6-latków, oraz do roku szkolnego 2016/2017, z informacji zawartej na str. 10 materiału MEN wynika, że liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym była zbliżona. Różnica wynosi 60 tys. dzieci. 60 tys. dzieci nie wpływa znacząco na wskaźnik uprzedszkolnienia. W tej sprawie porosiłabym o udzielenie informacji na piśmie. Skoro pozostałych państwa posłów nie interesują zmiany w sieci szkół, w tym likwidacja 91 placówek, poproszę o informację na piśmie również w tej sprawie, a także w kwestii wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Będę wdzięczna za odpowiedź pani minister. Znam solidność pani minister, więc liczę na taką odpowiedź.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Bardzo dziękuję. Co do wystąpienia pana posła Sprawki, nie odniosłem wrażenia, żeby pan poseł zadawał pytania pani przewodniczącej. Była to raczej próba odpowiedzi na pytania.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Rozumiem, że jakieś inne obyczaje są w Komisji.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Nie udzielono głosu panu posłowi.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Zapytałem pana posła właśnie w tej chwili.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Kiedy pan przewodniczący rozpoczął dyskusję po głosie referenta, koreferenta i opinii NIK, pani przewodnicząca jako pierwsza zabrała głos, później pan przewodniczący Szewczak. Następnie ja byłem dyskutantem.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Tak też odczytałem pana głos – jako odniesienie się do kwestii poruszonych w dyskusji.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Prosiłam o prawo do repliki. Pan przewodniczący nie udzielił mi głosu jako dyskutantowi po panu pośle Sprawce. Chciałabym, żebyśmy wyjaśnili sobie te kwestie. Pan przewodniczący powinien dać mi prawo komentarza do uwag pana posła, żebym mogła wyjaśnić wątpliwości.

Dziękuję. Dziś już nie oczekuję nic dobrego z pana strony.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Niepotrzebnie. Nigdy nie należy tracić nadziei, dopóki słońce na niebie. Myślę, że jest pani przewodnicząca ostatnią osobą wśród członków Komisji, która ma prawo narzekać na ograniczenie możliwości wypowiadania się.

Nic nie poradzę na to, że wszyscy członkowie pani klubu parlamentarnego opuścili posiedzenie Komisji. Musicie to państwo sobie wyjaśnić w ramach klubu.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Państwa też już zbyt wielu nie ma.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Jednak znacznie więcej. Widać, że zainteresowanie w pani klubie jest jeszcze mniejsze.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

To wyraz mojego szacunku dla pani minister edukacji.

Przewodniczący poseł Jacek Sasin (PiS):

Pani przewodnicząca, proszę poczekać, aż skończę, a nie przekrzykiwać. Będę przestrzegał kolejności wypowiadania. Jest runda pytań. Ta runda została wyczerpana. Pani minister udzieliła odpowiedzi. Jeśli pani miała potrzebę wypowiedzenia się, to taka możliwość była. O porządek wypowiadania się na posiedzeniu Komisji pozwoli pani, że będę dbał. Będę go przestrzegał również w przyszłości.

Szanowni państwo, czy w sprawie omawianych części budżetowych ktoś z państwa chciał jeszcze zabrać głos? Nie widzę. Stwierdzam zamknięcie omawiania części budżetowej 82, 83, 85 w zakresie działu 801 i 854.

Pozostało nam rozpatrzenie czwartego punktu porządku obrad, mianowicie projektu planu Komisji na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2017 r. Projekt został dziś omówiony podczas posiedzenia prezydium Komisji i dostarczony państwu posłom.

Czy ktoś z państwa posłów wnosi uwagi do projektu planu pracy Komisji? Nie widzę uwag.

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia planu pracy? Nie widzę. Stwierdzam, że plan pracy został przyjęty.

Na tym wyczerpaliśmy porządek obrad. Zamykam posiedzenie Komisji.